

Samråd om detaljplan för Tuolluvaara 1:16, bostäder, industri m m

Detaljplanen hanteras med ett **standardförfarande**. Under samrådstiden som har pågått mellan den 14 januari – 4 februari 2021 har samråd skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Samrådsinformationen har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag. Under samrådstiden har totalt 16 skriftliga yttranden inkommit.

Samrådsredogörelsen redovisar samtliga av de skriftliga synpunkterna som har inkommit under samrådet samt kommentarer till dessa. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos Kommunstyrelsen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

1. Länsstyrelsen	2021-02-05
2. Räddningstjänsten	2021-01-14
3. Skanova AB	2021-01-14
4. Kiruna kommun, miljökontoret	2021-01-19
5. Polisregion Nord/ LPO Norra Lappland	2021-01-21
6. PostNord Sverige AB	2021-01-26
7. Kiruna kommun/ MEX	2021-01-28
8. Fastighetsägare Kiruna-Lasses väg 21, 23, 25	2021-02-01
9. Bergstaten	2021-02-02
10. Statens fastighetsverk	2021-02-03
11. Vattenfall Eldistribution AB	2021-02-04
12. Kiruna kommun/ Bygglov	2021-02-04
13. Tekniska verken i Kiruna AB	2021-02-04
14. Lantmäteriet	2021-02-04
15. Gabna sameby	2021-02-05
16. Trafikverket	2021-03-11

1. Länsstyrelsen, 2021-02-05

”Kiruna kommun upprättar en ny detaljplan för ett område i sydöstra Tuolluvaara, öster om Kiruna C, nära flygplatsen och på norra och södra sidan av väg E10. Planområdet omfattar fastigheten Tuolluvaara 1:16. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostäder, verksamheter, industri och drivmedelsförsäljning. Området är inte tidigare planlagt. Planförslaget stämmer överens med översiktsplan 2018 samt den fördjupade översiktsplanen för Kiruna centralort från år 2014.

Planområdet omfattas av riksintresse avseende rennäring enligt miljöbalken 3 kap 5§, riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6§ miljöbalken, riksintresse avseende värdefulla ämnen och material enligt miljöbalken 3 kap 7§ och riksintresse för kommunikationer enligt 3kap 8§ miljöbalken. Detaljplanen handläggs med standardplanförfarande enligt Plan- och bygglagen (2010:900).

Länsstyrelsen har 2020-11-23 yttrat sig över undersökning avseende betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har bedömt att detaljplanens genomförande kan komma att innebära sådan betydande miljöpåverkan att en särskild miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning behöver genomföras. Kommunens har gjort bedömningen att ett genomförande av planförslaget inte riskerar att medföra betydande miljöpåverkan och att en särskild miljökonsekvensbeskrivning, MKB inte behöver upprättas”.

Länsstyrelsens synpunkter Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Riksintressen

Rennäring

Delar av aktuell fastighet/detaljplaneområde, Kiruna Tuolluvaara 1:16, är utpekad som riksintresse för rennäring enligt 3 kap 5 § MB. Detta innebär att området i stort, även utanför riksintressoutpekandet, är värdefullt för rennäringen. För Gábna samebys del är det utpekade riksintresset på nuvarande fastighet Tuolluvaara 1:16 viktigt vintervinterland med rastbete under flytten mot de trivselland som finns alldeles i närheten. Renflytten företas på en flyttled inte långt från fastigheten. I nära anslutning, omkring 200 meter från tänkt planområde, finns en övergångshage på flyttleden som används då man korsar E10an med renhjorden. Denna led är viktig för samebyn då den används varje år. Renflyttledens funktionalitet får inte rubbas, även åtgärder företagna intill leden, som gör att leden försämras, är förbjudna se 94 § rennärlagen. I dagsläget är det funktionella sambandet, med flyttleden som sammanbinder sommar och vinterland, redan hårt beskuret. Renflytten sker svårligen genom och runt redan hårt exploaterade områden med bland annat E10 och den bäck som kommer från reningsverket som hinder (bäcken fryser aldrig). Detta konstaterar även kommunen i planbeskrivningen.

Länsstyrelsen noterar att Kiruna kommun är införstådd med att detaljplanering inom riksintresset inte är bra: ”*Det är inte optimalt att en liten del av markområdet som är inom riksintresse för rennäringen exploateras, men samtidigt har området inte längre en stor betydelse för rennäringen och renskötsel*”, se s. 31 planbeskrivningen. Länsstyrelsen anser att kommunens beskrivning av att området inte längre har stor betydelse för rennäringen inte stämmer. Flyttleden kommer inte att påverkas direkt men däremot påverkas rastbetet då detta ligger inom fastigheten. Sametinget har pekat ut detta område som en strategiskt viktig plats just på grund av denna orsak. Om det inte finns kvar några rastbeten, eller om dessa minskas i omfattning till följd av planen,

blir flyttleden ännu svårare att använda, detta då renarna behöver något att äta under sin flytt.

En annan sak som sägs i planbeskrivningen är att ytterkanten av samhället redan sträcker sig längre ut än planområdet och att detta innebär att detaljplanen inte inskränker rennäringen. LST håller med om att ytterkanten av samhället sträcker sig längre ut än aktuellt planområde, dock anser LST att detta saknar betydelse då viktiga rastbeten kommer att gå förlorade oavsett, dessutom kommer kvarvarande rastbeten utanför planen att komma alldeles för nära bebyggelsen. Att bebyggelsen kommer närmare flyttled med rastbeten kan leda till att renarna inte får betesro, och även om renarna skulle få betesro ökar betestrycket på marken mellan detaljplan och flyttled, med minskad tillgång till föda som följd.

Citat från planbeskrivningen som tydliggör exploateringen i Kiruna närområde s. 32: *”Exploatering runt omkring området har ökat de senaste åren. Nya Nikkaluoktavägen placerades på området med södra infarten för tung trafik till LKAB. Östra industriområdet exploaterades och nya E10 byggdes. Det finns stora förändringar i närheten av planområdet också i framtiden. Utvecklingsområde 1 på flygplatsen detaljplaneras. Planhandlingar är på samråd. I detaljplanen medger man hotellverksamhet, centrumverksamhet och kontor samt turistverksamhet med hundspann och skoter. Trafikverket har påbörjat järnvägsplanarbetet. Båda projekten är placerade inom riksintresse för rennäringen. Samverkan behövs i framtiden och hållbara lösningar behöver hittas.”*

Länsstyrelsens uppfattning sammanfattningsvis

Rennäringen i området är redan hårt belastad av många storskaliga störningar sammantaget såsom gruvnäring, samhällsomvandling, järnväg, ny järnvägsstation, E10, flygplats, turism och friluftrelaterade aktiviteter så som skotertrafik och hundspann. Om detaljplaneringen för denna fastighet hade skett på en plats som inte var så påverkad i övrigt hade man kanske inte sett samma negativa följder för rennäringen. När det gäller Kiruna närområde bör försiktighetsprincipen tillmätas extra stort värde med tanke på näringens utsatthet just här. Länsstyrelsens inställning är att det ur renskötselsynpunkt inte är ett alternativ att ytterligare belasta den redan hårt trängda flyttleden och viktiga rastbeten med ytterligare exploatering då flyttledens funktionalitet då är i fara.

Lst anser att kommunen bör minska detaljplanelagt område att inte innefatta den utpekade marken för riksintresse samt reservera angränsande mark som buffert mot bebyggelsen.

Länsstyrelsen har i tidigare yttranden påtalat behov av en övergripande syn på rennäringen, denna slutsats är fortsatt aktuell. Lst har fortsatt samma inställning i fråga om betydande miljöpåverkan för aktuell detaljplan enligt undersökningssamrådet från 2020-11-18.

Riksintresse kommunikationer

I kapitel 3 är inte riksintressen för kommunikationer beskrivna. E10 nämns inte som riksintresse, ej heller Flygfältsvägen, varken i karta i figur 2 eller i texten. Flygplatsen finns endast i kartan ej i texten. Planbeskrivningen behöver kompletteras avseende detta.

Trafikverkets planer på ombyggnad av E10 med mitträcke och cykelväg kan påverka detaljplanen. Det kan behövas mer mark i anspråk vid en eventuell breddning av vägen, placering av befintliga anslutningar mot vägen kan behöva ändras m.m. Vägplan

planeras starta under år 2021. Det pågår även planering för ny järnvägsstation där ett av alternativen innebär linjedragning invid detaljplaneförslaget. Val av lokalisering planeras sommaren 2021. Detta sammantaget gör att det vore lämpligt att kommunen avvaktar med att upprätta detaljplan för området tills dessa frågor är lösta.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Buller

Bullerutredning har inte bifogats planhandlingarna, men enligt planbeskrivningen ska det finnas i samrådskedet. Planområdet påverkas av buller från väg E10 och området är även påverkat av flygbuller. Bullerutredningens förutsättningar och slutsatser behöver redovisas i planbeskrivningen.

Om en detaljplan avser en eller flera bostadsbyggnader ska planbeskrivningen om det inte är obehövligt till bullersituationen, innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller, vid bostädernas fasad och vid uteplats i enlighet med 4 kap 33a§ plan- och bygglagen. Vid beräkningen skall även hänsyn till framtida trafik tas. Om det utifrån bullerutredningen krävs åtgärder för att klara angivna bullerriktvärden så att olägenheter för människors hälsa kan förebyggas (enligt de krav som ställs i 2 kap 6 a § PBL) så behöver dessa komma till uttryck som planbestämmelser och inte skjutas fram till bygglovsprövningen. Det finns på plankartan en bestämmelse avseende "skydd mot störning" som är otydlig och den behöver tydliggöras med bullerutredning som utgångspunkt. Om bestämmelsen "skydd mot störning" ska användas, behöver den även kombineras med bestämmelse om att lov eller startbesked för bostäder inte kan ges förrän åtgärderna som uppfyller skyddsbestämmelserna är utförda.

Eftersom området är påverkat av flera bullerkällor, behöver planhandlingarna ta hänsyn till och resonera kring den sammantagna bullerpåverkan och möjligheter till god bebyggt miljö avseende bostäder.

Skyddsavstånd, drivmedelsförsäljning

Hur nära ett område för drivmedel kan lokaliseras andra användningar beror på exempelvis verksamhetens karaktär, tekniska åtgärder i den aktuella anläggningen, topografi, vegetation, förhärskande vindriktning men också hur känslig den angränsande användningen är. Kommunen behöver i planbeskrivningen ha resonemang och ställningstagande till eventuella risker för omgivningen.

Farligt gods

E10 är rekommenderad väg för farligt gods transporter. På sidan 22, i avsnittet om farligt gods, hänvisas till Trafikverkets riskutredning i samband med vägplan för ny E10 förbi Kiruna nya centrum. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga beskrivningen om farligt gods och även bifoga den riskutredningen som hänvisas till. Grundförutsättningarna som riskbedömningen baserar sig på behöver framgå av planbeskrivningen, exempelvis antal tunga transporter, vägutformning och hastighetsbegränsning (vid vägtransport), antal fordon/dygn som förväntas trafikera transportleden (prognosår 2040), topografi och landskapstyp etc.

MKN vatten

Enligt 2 kap. 10§ PBL skall MKN följas vid planläggning. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att utesluta att den förändrade markanvändningen försvårar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormen för Luossajoki.

Länsstyrelsen är fortsatt av den åsikten att detaljplanen inte visar att det inte föreligger någon risk för ytterligare försämring om planen genomförs. Verksamheter och åtgärder

som kan medföra att statusen försämras får inte genomföras. Av bestämmelserna i bland annat 4 kap. 2 § vattenförvaltningsförordningen och av artikel 4 i vattendirektivet framgår att vattenförekomstens status inte får försämras (sk icke-försämringskravet).

Icke-försämringskravet inom en klassgräns innebär att om statusen redan är dålig ska tillsynsmyndigheten verka för att ingen ytterligare belastning tillförs som försämrar tillståndet. När det gäller kvalitetsfaktorn näringsämnen får belastningen på Luossajoki därmed inte öka ytterligare, om det inte genomförs åtgärder så att den totala belastningen minskar och statusen i vattendraget förbättras avseende näringsämnen. På sidan 6 står det *”Luossajokis förbättringsarbete pågår, genom att man följer bäckens status och gör åtgärder som är framtaget i handlingsplanen. Det är ingenting som kan åtgärdas i samband med den här detaljplanen.”* Även på sidan 12 hänvisas till en handlingsplan och anges att det finns mer information i avsnitt 6.2. Planhandlingarna behöver tydliggöras avseende på vilken handlingsplan som avses och hur kommunen arbetar med att genomföra åtgärderna för att förbättra miljötillståndet i Luossajoki och vilka effekter det har haft på vattendraget.

På sidan 20 i detaljplanen framgår att dagvattenåtgärder genomförts i Kiruna 2017, det framgår dock inte vilken betydelse åtgärden har haft för Luossajokis näringsstatus. Länsstyrelsen är av den uppfattning att Luossajokis näringsstatus fortfarande är i dåligt tillstånd och att ytterligare belastning inte kan tillåtas.

I databasen VISS finns ett åtgärdsbibliotek för varje vattenförekomst med förslag på åtgärder som behöver genomföras till år 2027 för att uppnå god ekologisk status i Luossajoki. Planbeskrivningen hänvisar till detta på sidan 21. Det är viktigt att komma ihåg att det är just förslag på åtgärder. Det måste finnas ett aktivt åtgärdsarbete för att åtgärderna ska genomföras, det är myndigheters och kommuners ansvar att normerna nås.

Det är viktigt att kommunen beskriver påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:600), 2 kap 10§. Det behöver framkomma vilket underlag påverkansbedömningen baseras på. Alla ekonomiskt möjliga och teknisk rimliga åtgärder bör vidtas för att miljökvalitetsnormerna i berörda vattenförekomster ska kunna uppnås.

Om kommunen anser att alla sådana åtgärder är genomförda och att kraven för att kunna tillämpa ett mindre strängt krav enligt 4 kap 10§ vattenförvaltningsförordningen (2004:660) anses vara uppfyllda kan kommunen med stöd av 19 kap 3a§ miljöbalken (1998:808) fatta beslut om ett sådant undantag från normen. Motivering och föreliggande underlag till sådant beslut bör då redovisas i beslutet för detaljplanen. Observera att det krävs att sådant beslut skickas till den länsstyrelse som är vattenmyndighet för prövning av kommunens beslut i enlighet med 19 kap 3c§ miljöbalken. Vattenmyndigheten ska inom tre veckor från att ärendet kom in meddela er kommun om det finns något i handläggningen av det kommunala beslutet om detaljplan som brister eller att det inte funnits förutsättning för att fatta sådant beslut (19 kap, 3b§ miljöbalken). Länsstyrelsens beslut i sådan överprövning går inte att överklaga (19 kap, 3b §).

På sidan 27 beskriver kommunen varför man vill upphäva strandskyddet för Luossajoki: *”Strandskyddet upphävs i detaljplanen på grund av att Luossajoki angränsar till flera exploaterade områden, bland annat industri, verksamheter, väg och bostäder. Då har strandskydd ingen betydelse för dess syfte.”*

Länsstyrelsen anser att nuvarande markanvändning inte går att likställas med planerad verksamhet i detaljplaneområdet. Punkt 1 i miljöbalken 7 kap 18 c § är därmed inte uppfylld (se även nedan under rubrik strandskydd).

Enligt plankartan lämnas en cirka 15 meter bred kantzon ”natur” närmas vattendraget. På angränsande fastighets uppströms är bebyggelsen belägen cirka 60 meter från vattendraget.

Strandskydd

Länsstyrelsen gör bedömningen, utifrån Länsstyrelsens avgränsningsbeslut, att vattendraget Luossajoki omfattas av strandskydd enligt miljöbalken.

Kommunen avser att upphäva strandskyddet i detaljplanen intill Luossajoki och beskriver på sidan 27 motiv till upphävandet enligt följande ”*Strandskyddet upphävs i detaljplanen på grund av att Luossajoki angränsar till flera exploaterade områden, bland annat industri, verksamheter, väg och bostäder. Då har strandskydd ingen betydelse för dess syfte.*”

Som särskilda skäl för upphävandet hänvisar kommunen till 7 kap 18 c§ punkt 1 och 2.

- 1) redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften och
- 2) genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen.

Länsstyrelsen anser att nuvarande markanvändning inom planområdet inte går att likställa med att området redan tagits i anspråk. Ej heller finns några befintliga strukturer på platsen som hänvisas till i punkt 2 då befintlig väg genom planområdet ligger utanför strandskyddat område ca 165 m från vattendraget. Länsstyrelsen bedömer därför att det inte finns särskilda skäl för ett upphävande av strandskyddet i detaljplanen. Vid ett upphävande, om alla villkor kan anses vara uppfyllda, ställs fortsatt krav på fri passage för allmänhet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Enligt Naturvårdsverkets vägledning bör den fria passagen inte vara smalare än några tiotals meter. Enligt plankartan lämnas en cirka 15 meter bred kantzon ”natur” närmast vattendraget vilket knappast kan tolkas som ”tiotals meter”.

Råd enligt 2 kap. PBL

Förhållande till översiktsplanen

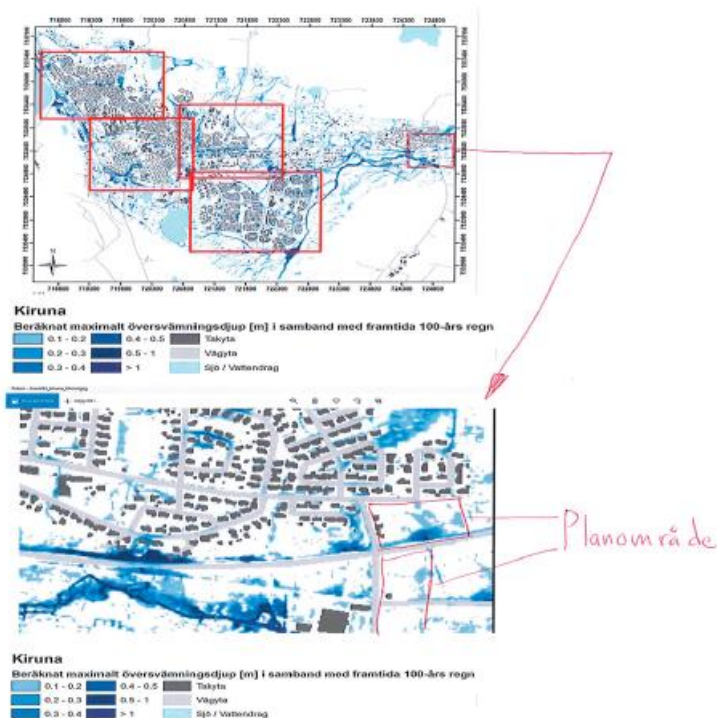
Planförslaget stämmer överens med översiktsplan 2018 samt den fördjupade översiktsplanen för Kiruna centralort från år 2014.

Klimatanpassning, dagvattenhantering

I planbeskrivning och plankarta behöver det tydligt framgå att i planområde norr om E-10 föreligger risk för höga vattennivåer i den södra delen av området. Se beskrivning nedan, där det framgår att delar av planområdet kan belastas med sannolikt besvärande vattennivåer vid framtida klimatanpassat 100-års regn. Beskrivning härrör från skyfallsutredning för Kiruna tätort.

Givet detta behöver det i planbeskrivning tydligare anges hur kommunen avser vidta åtgärd för att minska risk för översvämning som kan orsaka skada på egendom i det ovan angivna del av planområdet. Det ligger även i linje med vad Kiruna kommun anger som ett planeringsövervägande i sin översiktsplan: Planeringsöverväganden - 9.1 Ett förändrat klimat: Hantering av dagvatten för ny bebyggelse ska ingå i detaljplanen.

En tydligare beskrivning av dagvattenhantering inom planområdet behöver tillföras planbeskrivningen.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Kommunen har inte gjort några inventeringar av naturvärden eller skyddade och/eller rödlistade arter, annat än vad som finns inrapporterat i Artportalen. Det går därför inte att avgöra om det finns några naturvärden eller skyddade arter som påverkas av planens genomförande. Naturvärden inom planområdet är i första hand kopplade till vattenmiljön i och kring Luossajoki och den öppna ängsmarken som avses exploateras. Kommunen skriver att det förekommer olika hö- och ängsblommor och många olika arter av gräs och örter på ängsmarken, vilket antyder att marken uppvisar en stor biologisk mångfald och även kan hysa skyddade och/eller rödlistade arter. Öppna marker kan även vara viktiga fågellokal. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver utreda den öppna ängsmarkens naturvärden mera utförligt samt att eventuella anpassningar och skyddsåtgärder för att undvika och begränsa påverkan behöver beskrivas. Artskyddsförordningen (2007:845) gäller och om det förekommer skyddade arter kan dispens komma att krävas. Inventeringen behöver därför göras innan planens antagande, annars kan planens genomförande riskeras.

Öppna diken i odlingslandskapet samt andra värden i anslutning till odlingsmark (t ex åkerholmar, stenmurar) kan vara biotopskyddade enligt 7 kap miljöbalken. Dessa behöver i så fall beskrivas och om dispens behöver sökas hos Länsstyrelsen.

Övrigt

Användningsbestämmelsen "Industri i form av verksamhet som inte stör omgivningen." är otydlig och behöver förtydligas för att uppfylla tydlighetskravet i PBL 4:32 2 st. Användningen kan preciseras vid behov (se boverkets föreskrifter om detaljplan 3 kap 3§)

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Under förutsättning att riksintresse rennäring, buller, miljökvalitetsnorm för vatten och strandskydd förtydligas och säkerställs i planhandlingarna har Länsstyrelsen, i det här skedet, inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att Länsstyrelsen överprövar kommunens beslut om antagande av detaljplan.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd, miljöanalys, naturmiljö, samhällsskydd och naturresurs- och rennäring.”

Kommentar:

Rennäring

Kommunen förstår Länsstyrelsens oro i frågan om renskötselproblematiken vid stadskärnan och flyttledens funktionalitet. Kommunen anser att riksintresseutpekandet innefattar de områden som är viktiga för rennäringen. Det finns också riksintresse för kommunikationer i området i form av vägar, ledningar och flygplats i eller utanför detaljplaneområdet.

Markägaren har fört diskussion med Gabna sameby i november 2020-februari 2021. Detaljplaneområdet avgränsas så att de delar som är utpekade som riksintresse för rennäringen lämnas utanför planområdet. Genom dialog har man tillsammans utrett hur planområdet ska avgränsas, var det behövs buffertzoner, samt vilka markanvändningar som är problematiska för rennäringen. Markanvändningar är justerade, borttagna och tydligare reglerade.

Samebyn är speciellt orolig över att drivmedelförsäljning även skulle innehålla handel, som t ex Q8. Då finns det en risk för ökad skotertrafik i närheten av flyttleden. Det har funnits en stor oro för möjligheten att bygga garage i en del av bostadskvarteret. Garagemarkanvändningen har lagts ut med anledning av skyddsavståndet för transport av farligt gods. Garage ska kombineras med bullerskärm och de ska således avskärma buller från villor och uteplatser. Samebyn är oroliga över att garagen byggs som skotergarage vilket kan medföra en stor ökning av skotrar på skoterleden. Flera skoterleder går precis i närheten av renarnas betesmark i dagsläget. Ytterligare potentiella hot ses djurhållning och turismen som, vilka detaljplanen inte medger då hundspannstrafik och hundar stör renskötseln.

Tillsammans har man kommit överens om att justera detaljplanen på följande sätt:

Norr om E10

- Ett naturområde med björkar bevaras öster om bostadskvarteret. Träd planteras för att få tätare vegetation och tydligare avgränsning mot flyttleden.
- Bostadsområdets byggrätt (max BYA) är noggrannare reglerad. En ny illustration är framtagen.

Söder om E10

- Detaljplaneområdet är avgränsat så att planområdet är utanför riksintresse för rennäring.
- Småindustri är borttagen från båda kvarteren.
- Drivmedelförsäljning är begränsad så att den endast innehåller obemannade stationer.

Planbeskrivningen korrigeras med Länsstyrelsens beskrivning av renskötsel. Gabna sameby har bedömt att med de förändringar som är gjorda på detaljplanen inför granskningen, skapas en acceptabel lösning. Det är viktigt att minimera antal hinder

och att hantera kvarstående hinder på bästa möjliga sätt. En bättre helhetslösning behöver tas fram angående renflyttleder i närheten av centrum.

Planbeskrivningens kommentar s. 31 ”*Det är inte optimalt att en liten del av markområdet som är inom riksintresse för rennäringen exploateras, men samtidigt har området inte längre en stor betydelse för rennäringen och renskötsel*” korrigeras.

Planbeskrivningen korrigeras angående rastbetenas betydelse med renflytt och närhet till planområdet.

Riksintresse kommunikationer

Riksintressen för kommunikationer kompletteras i planbeskrivningen. Länsstyrelsens tillägg för Trafikverkets påbörjade och kommande projekt kompletteras i planbeskrivningen.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Buller

Bullerutredningen blev färdig ganska sent i slutet av 2020. Bullerutredningens förutsättningar och slutsatser samt den sammantagna bullerpåverkan ska redovisas i planbeskrivningen.

Bullerberäkningen visar att det är möjligt att uppnå en god boendemiljö för det planerade bostadskvarteret. Byggnation enligt detaljplanen går att uppföra i enlighet med gällande riktvärden. Beräkningen visar också att det är möjligt att erhålla uteplats med högst 50 dB(A) ekvivalent ljudnivå och 70 dB(A) maximal ljudnivå. Man bör dock beakta vart uteplatserna placeras så de inte placeras på en plats där riktvärden överskrids. Det gäller speciellt området på nordvästra delen av bostadskvarteret.

Utifrån de offentliga handlingar som studerats bedöms buller från Kiruna flygplats inte vara ett hinder för planens genomförande. Däremot är det en rekommendation att buller från militärt flyg beaktas vid projektering av planerade bostäder så att den maximala ljudnivån från militärt flyg inte överskrider riktvärden enligt Boverkets byggregler. Planbestämmelse om ”skydd mot störning” utreds.

Skyddsavstånd, drivmedelsförsäljning

Planbeskrivningen kompletteras med resonemang och ställningstagande till eventuella risker för omgivningen från drivmedelförsäljning.

Farligt gods

Planbeskrivningens text om farligt gods kompletteras och riskutredningen bifogas. Andra utredningar som har använts i planarbetet i farligt gods-frågan är:

- Miljökonsekvensbeskrivning, Vägplan för E10 vid Kiruna nya centrum, TRV 2016/4236, Datum 2017-12-08
- Planbeskrivning, Vägplan för E10 vid Kiruna nya centrum, TRV 2016/4236 Datum: 2018-05-14
- PM Risk, Vägplan för E10 vid Kiruna nya centrum, TRV 2016/4236, Datum 2017-09-08
- Riktlinjer för fysisk planering - Skyddsavstånd till transporter för farligt gods i Norrbotten och Västerbotten. Länsstyrelsen, 2019.

MKN vatten

Luossajokis näringsstatus är fortfarande dålig. Planbeskrivningen kompletteras med åtgärder som är gjorda för att förbättra statusen. Planbeskrivningen tydliggörs på sidan 21 om att åtgärder bara är ett förslag och att det måste finnas ett aktivt åtgärdsarbete för att åtgärderna ska genomföras. Kommunen förstår sitt ansvar att normerna nås. Planbeskrivningen kompletteras med beskrivning av påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten i enlighet med PBL. Det behöver framkomma vilket underlag påverkansbedömningen baseras på. Information om kommunens plan angående MKN vatten läggs till i planbeskrivningen. Schablonberäkning om utsläpp innan och efter exploatering görs. Dagvattenhantering utreds och beskrivs i planbeskrivningen samt regleras på plankartan.

Strandskydd

Strandskyddet kommer att upphävas i detaljplanen. Planområdet omfattas av MB:s regler om strandskydd, och enligt 7 kap 14 § omfattar strandskyddet land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde). I och med stadsomvandlingen i Kiruna samt de riksintressen som finns i och kring staden finns det begränsad mark att exploatera. Därmed anses planområdet behöva tas i anspråk för att tillgodose den nödvändiga flytten av staden, vilket kan anses som ett angeläget allmänt intresse. Detta anses som särskilda skäl enligt MB 7 kap 18c § som åberopas för strandskyddets upphävande.

Det lämnas ca 40 meter naturområde mellan planområdet och Luossajoki. Det bedömer kommunen vara tillräckligt stort avstånd mellan exploatering och vattendraget för att kunna ha fri passage för allmänhet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv.

Klimatanpassning, dagvattenhantering

Planbeskrivningen kompletteras och tydliggörs avseende dagvattenhantering och klimatanpassning.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Information om arterna är från Artportalen. Det finns ingen antydning om flera arter på området. Planområdet minskar i samrådskedet p g a riksintresse för rennäringen. Den mest betydelsefulla ängen (en tidigare avverkad skog) kommer att bevaras som äng. Kommunen bedömer att naturvärdesinventering inte kommer att behövas. Området uppfyller inte definitionen om odlingslandskap.

Övrigt

Markanvändning industri tas bort. Plankartan förtydligas enligt Boverkets föreskrifter.

2. Räddningstjänsten Kiruna, 2021-01-14

Räddningstjänsten har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: -

3. Skanova AB, 2021-01-14

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.

Kommentar: -

4. Kiruna kommun, miljökontoret, 2021-01-19

På grund av föroreningsbelastningen till Luossajoki och nuvarande påverkan på kemisk och ekologisk status ska inte ytterligare belastning som kan inverka negativt på vattendraget tillåtas.

Detaljplanen bör därför hantera dagvatten från det tilltänkta industriområdet, antingen via gemensamhetsanläggning där dagvattensedimentering eller liknande rening sker, eller tillräcklig yta för lokalt omhändertagande på framför allt industritomterna om så bedöms möjligt. Detta förutsätter tillräcklig tomtarea och möjlighet till t.ex infiltration. Sannolikt är det fråga om relativt täta jordarter ställvis. Bullerfrågan från E-10 hanteras i planen av bullerskärmar. Det är en förutsättning inte bara på grund av väg E-10, utan också eftersom befintlig bebyggelse i Tuolluvaara relativt frekvent klagar på störningar från östra industriområdet. Det får antas att en liknade situation annars kunde uppstått.

Klagomål på dålig lukt från reningsverket förekommer i Tuolluvaara. Det är lämpligt att hålla bostadsbebyggelsen i överkant på fastigheten för bättre avstånd. Räddningstjänsten har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: Planbeskrivningen förbättras. Detaljplanens konsekvenser och de nödvändiga åtgärder som behöver göras för att inte belasta Luossajokis status beskrivs. Dagvattenhantering planeras och beskrivs bättre. Planbeskrivningen kompletteras med information om luktstörning från reningsverket och framtidens slamhantering.

5. Polisregion Nord/ LPO Norra Lappland, 2021-01-21

Polismyndigheten har ingen erinran mot förslaget om ny detaljplan som tagits fram av Kiruna kommun.

Kommentar: -

6. PostNord Sverige AB, 2021-01-26

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området. Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan. Kontakta PostNord i god tid på utdelningsförbättringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation. En placering som inte är godkända leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar: -

7. Kiruna kommun/ Mark- och exploateringsfunktionen (MEX), 2021-01-28

Ett upphävande av strandskyddet för Luossajoki i detaljplaneförslaget sker till förmån för exploatören som kan tillgodogöra sig utökade byggrätter. Således bör, om det anses nödvändigt med en buffertzona på båda sidor om bäcken, förvaltningen av buffertzonen skötas fullt ut av de nytillkommande fastigheterna på ömse sidor om Luossajoki. Alltså avstyrks kommunalt huvudmannaskap över detta område, som för övrigt hade inneburit kostnader för kommunen i form av lantmåteri- och ersättningskostnader samt löpande driftkostnader. Buffertzonen bör alltså förvaltas genom en gemensamhetsanläggning med länsstyrelsen som tillsynsmyndighet över förvaltningen. Således bör plankartan för detta område NATUR (båda sidor om Luossajoki) ändras till "a2" enskilt huvudmannaskap och kompletteras med "g" gemensamhetsanläggning (härmed behöver även beskrivningen för "g" ändras i detaljplanekartan).

Reningsverksvägen som är tillfartsväg till Tuolluvaara 1:21 utgör inte kommunal gata. VA-ledning som finns inom fastigheten Tuolluvaara 1:16 och inom vägområdet för Reningsverksvägen är tryggad genom ledningsrätt. Således avstyrks kommunalt huvudmannaskap över GATA och detaljplanekartan föreslås ändras till "a2" enskilt huvudmannaskap samt kompletteras med "g" gemensamhetsanläggning. Kommunen initierar anläggningsförrättning i denna del för att trygga andelstal för Tuolluvaara 1:21 och initiering bör ske inom detaljplanens genomförandetid. Genom denna konstruktion tillses att de enskilda intressen som åtnjuter byggrättigheterna även får bära en andel av Reningsverksvägens vidmakthållande över tid.

Det är missvisande att ange "a2" enskilt huvudmannaskap över VÄG - i detta fall Trafikverkets väg E10. Förslagsvis utgår de delar av detta område som redan omfattas av vägplan eller så ändras beteckningen så att det klart och tydligt framgår att det är statligt huvudmannaskap över detta område. Utgår de delar som omfattas av vägplanen för E10 så innebär det att detaljplanekartan får två separata områden - ett norr om och ett söder om E10.

Utfarten för gemensamhetsanläggningen i detaljplanens bostadsområde kan bli problematisk om denna ska ske ut mot Tuolluvaaravägen invid dess korsning med E10. Dels kan det vara mindre lämpligt med en utfart nära själva korsningen och dels kan vissa nuvarande byggnader behöva rivas för att bereda plats till utfarten. Ett alternativ är att utfart sker i öster, men detta kräver en förlängning av Tuolluvaaravägen som kommer att bli kostsam för kommunen. En sådan förlängning av Tuolluvaaravägen torde dessutom kräva detaljplanläggning i denna del.

Kraftledningarna som korsar detaljplaneområdet ägs inte bara av Vattenfall utan också av Jukkasjärvi Sockens Belysningsförening. Även Belysningsföreningen bör nämnas i planbeskrivningen i detta sammanhang för upplysnings skull.

Förslagsvis används samma rubrik för detaljplanekartan som för planbeskrivningen.

Sidan 6. Figur 3 är otydlig.

Sidan 31. Naturresurslagen är upphävd och dess centrala lagrum återfinns numera i miljöbalkens 3 och 4 kapitel.

Sidan 35. Under rubriken 7.2, andra stycket, sista meningen. Markägare har rätt till ersättning för nyttillkommande ledningar som berör vederbörandes mark.

Avslutningsvis anmärker MEX att det saknas en exploateringskalkyl för detaljplanen och att det inte bedöms nödvändigt med ett exploateringsavtal mellan fastighetsägaren (exploatören) och kommunen förutsatt att kommunen - i enlighet med vad som

föreslås här ovanför - inte tar på sig något som helst huvudmannaskap. Det rekommenderas starkt att detaljplanekartan och planbeskrivningen ändras till att ange enskilt huvudmannaskap för allmänplatsmark (undantaget är ju området för E10 som har statligt huvudmannaskap, om nu detta område ska kvarstå i detaljplanen).

Kommentar: Detaljplaneområdet är minskat efter samrådsskedet på grund av riksintresse för rennärings. All exploatering är utanför riksintresset för rennärings. Samtidigt har naturmarkanvändningen på båda sidor av Luossajoki upphört. Avståndet från planområdet till Luossajoki är cirka 40m.

Reningsverksvägen förändras på detaljplankartan från kommunalt huvudmannaskap till enskild gata med gemensamhetsanläggning. Huvudmannaskap på E10 och Flygfältsvägen korrigeras. Vägrätten är inte placerat mitt på vägområdet. Huvudmannaskapet på naturområdet, norr om E10, är också enskilt. Information om anläggningsförrättning läggs till i planbeskrivningen.

Infart till bostadsområdets gemensamhetsanläggning kan placeras på det sätt som detaljplanen medger. Befintliga förrådsbyggnader har inga särskilda värden att bevaka. Tuolluvaaravägens förlängning är inte ett realistiskt alternativ på grund av renskötsel och riksintresse för rennärings.

Planbeskrivningen kompletteras med Jukkasjärvi Sockens Belysningsförening som en ägare till kraftledningar. Namnen på handlingarna är korrigerade. Figuren 3 och bildtexten på sidan 6 är tydliggjorda. Texten om naturresurslagen på sidan 31 tas bort. Texten om markägarens rätt till ersättning på sidan 35 (under rubriken 7.2) korrigeras.

Exploateringskalkylen är framtagen av markägaren. Planbeskrivningen kompletteras med information om exploateringsavtal mellan fastighetsägaren (exploatören) och kommunen.

8. Fastighetsägare Kiruna-Lasses väg 21, 23 och 25, 2021-02-01

”Vi har tagit del av samrådshandlingar för detaljplan Tuolluvaara 1:16. I planförslaget beskrivs att området är förenligt med den fördjupade översiktsplanen för Kiruna C från 2014. Samtidigt framgår att området inte är redovisat av markanvändningen i den fördjupade översiktsplanen och är inte nämnd som ett utvecklingsområde. Är de då förenligt med fördjupade översiktsplanen? Med tanke på att ängar är något som inte finns i stor utsträckning i Kiruna anser vi att det bör föregås av översiktsplanering.

Det beskrivs även att det finns ett planarbete norr om föreslaget planområde som är vilande. Varför är det planområdet vilande och detta prioriterat?

Vi har kollat igenom förslaget och anser att det inte är möjligt att bedöma bostadsbebyggelsen. Av planhandlingarna framgår det att bostadstomterna ska anslutas via Tuolluvaaravägen. Betyder det att kommunen kommer att bygga och förlänga Tuolluvaaravägen bakom våra tomter?

Planförslaget beskriver att tomtstorlekarna inte har begränsats och att det kan bli allt från en tomt till ett radhusområde. Som vi tolkar det kan då bli allt mellan en bostadstomt på cirka 20 000kvm med en byggrätt på 7000 kvm byggnadsarea till cirka 50 radhus. Är detta rimligt? Vi anser att det inte är möjligt för oss att bedöma bebyggelsen intill våra fastigheter enligt förslaget vilket bör vara syftet med en detaljplan.

Övriga bostadsområden kring planområdet består till störst del av enplansvillor. Vi anser att det är orimligt att tillåta en höjd på 9 meter på den nya bostadsbebyggelsen. Vi anser att planområdet bör följa övriga delar av Tuolluvaara med enplansvillor och därför bör höjden ändras.”

Kommentar: Kommunen och Länsstyrelsen bedömer att planförslaget är enligt översiktsplan och fördjupad översiktsplan. Man kan ha två olika utgångspunkter i resonemangen kring hur stora markområden som behövs vid en omfattande fysisk omstrukturering av Kirunas stadsomvandling.

Det är möjligt att tänka omstrukturering av *behovsrelaterad utgångspunkt*. Hur stora markytor behöver vi för att kunna ersätta stora delar av nuvarande bebyggelse med ny bebyggelse, som kan antas ha ungefär samma befolknings- och bebyggelsetäthet som i dagens Kiruna? I samband med den här detaljplanen utreds flera verksamheter som behöver flyttas från befintlig stad, som inte har hittat en placering i nya Kiruna centrum. Diskussionen mellan markägare och intressenter pågår, men inget förslag/utkast för avtal finns framtaget än.

Kommunen anser att äng områden i staden är fina och viktiga, men bostäder just i det här området är mer prioriterade. Ängarna är mindre ytor och har inte stor betydelse i landskapet. Det sparas naturmark i området och träd kommer att planteras. De har inte någon särskild flora och fauna och är dessutom bebyggda (med byggnader och tekniska ledningar under och ovan mark) och är kopplat med myrområdet. De är också uppdelade av vägar och gator. Kommunen förstår att en äng, d v s obebyggt område, kan vara mer attraktiv i det befintliga kvarteret bredvid än vad ett exploaterat område kan vara.

Tuolluvaaras detaljplanering (på norra sidan av Kiruna-Lasses väg) är vilande på grund av närliggande riksintresse för rennäringen. Detaljplanen under arbete är inte desto mer prioriterat, men den exploateras av en privat markägare och inte av kommunen.

Tuolluvaaravägen är en kommunal gata. Detaljplaneområdet innefattar inte kommunala gator. Tuolluvaaravägen är utanför detaljplaneområdet. För att genomföra detaljplanen behöver inte Tuolluvaaravägen förlängas. Markägaren har inte ett intresse att förlänga gatan, bekosta gatubyggandet eller ta med det i exploateringsavtal med kommunen. Kommunen har inte i dagsläget ett behov av att förlänga gatan. Bostadstomterna kan anslutas till Tuolluvaaravägen från norr och väster.

Detaljplanen möjliggör olika byggnadstyper. I dagsläget verkar det framför allt finnas en hög efterfrågan på stora villatomter med större villor. Utredning pågår om att reglera maximal byggnadsarea för olika byggnadstyper. Detaljplanen kompletteras med tydligare beskrivningar av möjliga markanvändningar och dess konsekvenser. Byggnadshöjden kan justeras.

9. Bergstaten, 2021-02-02

Inom området finns inga nu gällande rättigheter enligt minerallagen (1991:45). (se karta)

Bergsstaten har inget att erinra.

Kommentar: -

10. Statens fastighetsverk, SFV 2021-02-03

SFV har inga synpunkter på detaljplanen.

Kommentar: -

11. Vattenfall Eldistribution AB, 2021-02-04

Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell detaljplan bestående av 24 kV markkabel (Avtalsservitut D-2018-00408962), blå streckad linje i karta nedan, samt en 45 kV luftledning (Ledningsrätt 25-F1996-490), grön heldragen linje.

45 kV ledningar är linjekoncessionspliktiga och det innebär att en förändring av en sådan ledning behöver ny koncession, en koncessionsansökan behöver upprättas och handläggas på Energimarknadsinspektionen innan åtgärderna kan genomföras. Dessa processer är idag tidskrävande och i många fall även dyra.

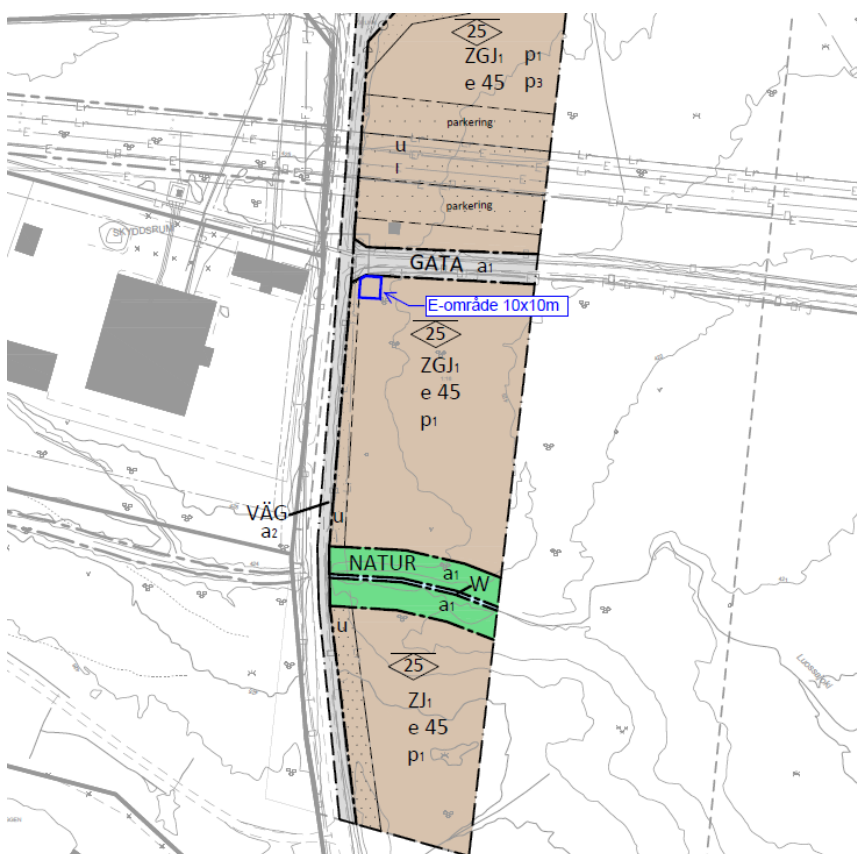
Elnätanläggningarnas läge i kartan är ungefärligt.
Om någon av våra anläggningar måste flyttas så bekostas detta av exploatören.

Vattenfall Eldistribution gör bedömningen att vi kommer klara oss med ett E-område i planen för tillkommande nätstation. Vi önskar att E-området blir 10x10 meter, detta för ta höjd för kommande anslutningar genom att nu sätta en större nätstation. Vi tror att det räcker med ett E-område.

Förslag:

Vi placerar en betongstation med 500kVA trafo samt parallella 240 till kabelskåp ca 150m söder om nätstationen. Detta kan genomföras i det nyanslutningsärende som pågår.

Vattenfall Eldistribution gör bedömningen att det inte behövs U-områden för befintliga markkablar, men exploatören måste i ett tidigt skede kontakta Vattenfall Eldistribution för samordning av infrastruktur samt att beställaren bekostar eventuella ledningsflyttar.

Vad gäller området markerat som parkering i plankartan så gäller följande:

Parkeringsplats bör placeras minst 10 meter horisontellt avstånd från luftledningens närmaste anläggningsdel (stolpe, stag och fas) om luftledningen är utförd i A-klassat utförande.

Om luftledningen inte är utförd i A-klassat utförande skall det horisontella avståndet vara minst lika stort som stolparnas höjd över marken. För väg in till parkeringsplats gäller de avstånd som gäller enligt gällande Elsäkerhetsföreskrifter.

Kommentarer: Detaljplanområdet har minskat efter samrådsskedet. Inga förändringar av ledningsrätter (kraftledning) tillkommer på grund av exploateringen. En möjlighet för nätverksstation läggs till i detaljplanen (E, teknisk anläggning). Markledningar är skyddade med ledningsrätt. Exploatering kommer inte orsaka en ledningsflytt. Vattenfall har efteråt kommenterat att luftledningen är utförd i A-klassat utförande.

12. Kiruna kommun/ Bygglov 2021-02-04

Planbestämmelsen B

I planbestämmelsen B står att ”komplementbyggnader ska vara sekundära jämfört med huvudbyggnader”. Vad innebär denna del av bestämmelsen/hur ska det tolkas?

Planbestämmelsen Z

I planbestämmelsen Z står att ”områdeskomplement i form av handel i mindre än 40 % av byggrätten får förekomma”. Vad innebär detta; det är alltså tillåtet i 39,9 % (av given byggrätt enligt e)?

Planbestämmelsen G

I planbestämmelsen G står att ”kompletterande handel och service av mindre omfattning får förekomma”. Vad innebär mindre omfattning?

Planbestämmelsen e

I planbestämmelsen e regleras byggrätten med största byggnadsarea i procent per fastighetsarea. Utöver denna bestämmelse så regleras byggrätten även i planbestämmelserna Z och G. Det innebär exempelvis, om det handlar om att pröva områdeskomplement på max 39,9 % enligt Z, så måste först en procentuträkning av total byggrätt enligt e räknas ut och sedan ytterligare en procentuträkning enligt Z räknas ut. Det här sättet att räkna ut byggrätt genom procent av procent blir förvirrande. Gärna att byggrätten förtydligas eller att den regleras på annat sätt.

Korsprickad mark

Planbestämmelsen om korsprickad mark kan uppfattas som otydlig i sin utformning. Den kan kanske hellre skrivas exempelvis ”marken får endast förses med garage-och förrådsbyggnader”.

Parkering

Planbestämmelsen om parkering anger att markparkering får medges. Aktuell placering på plankartan är på punktprickad mark. I och med att det är på punktprickad mark så kan andra parkeringar än markparkeringar inte uppföras. Det är oklart om varför denna bestämmelse finns med.

Bullerskärm

I planbestämmelsen angående bullerskärm framgår det inte vem som ansvarar för att uppföra den. Det finns inga specifika utformningskrav kring färg och form. Det är oklart kring hur bestämmelsen ska användas.

Sista meningen i bestämmelsen anger att ”natur ska bevaras i obebyggda delar av kvarteret”. Även om det rör samma område som rör bullerskärmarna så rör det inte bullerskärmarna i sak, därför kan det kanske vara lämpligt att göra det till en egen planbestämmelse, beroende på syftet med den här delen i bestämmelsen.

Övrigt

På illustrationsbilden på plankartan framgår att den planerade infarten till garage och bebyggelse i norra delen av planområdet, norr om E10, kan kanske vara lite tajt efter avfarten från E10. I planbeskrivningen framgår att ”Trafikverket bedömer att korsningen i dagsläget är bristande och att hastighetsefterlevnad är dålig”. Det framgår inte hur detta ska åtgärdas och hur korsningen påverkas av nya verksamheter.

Byggnaders tillåtna höjd regleras med högsta nockhöjd i meter. Vad som är lämpligt att använda beror på hur man vill reglera planen och på vilket syfte planbestämmelsen har. Om det är viktigt – utifrån närheten till flygplatsen - att reglera höjderna – kan även exempelvis en bestämmelse om totalhöjd finnas för att täcka in andra byggnadsdelar som inte omfattas av nockhöjd, exempelvis skorstenar/mast.

Kommentar:

Planbestämmelsen B

Komplementbyggnaders maximala storlek regleras som byggnadsarea i stället. Tanken med samrådsskedets planbestämmelse var att komplementbyggnader skulle uppstå som sekundära byggnader i kvartersområdet.

Planbestämmelsen Z

Exakt, 39,9% handel av byggrätt är tillåten. Partihandel ingår i användningen verksamheter. Detaljhandel, inklusive detaljhandel med skrymmande varor, ingår inte i Verksamheter. Planbestämmelsen reglerar handeln så att det är områdeskomplement d v s handel som är kopplat med kvarterets verksamhet.

Planbestämmelsen G

Planbestämmelsen G omformuleras. Drivmedelförsäljning kommer bara att medge obemannade drivmedelstationer. Detta för att minska en eventuell ökning av skoter kunder då en ökad skotertrafik påverkar renskötseln.

Planbestämmelsen e

Fastighetsreglering tar plats i senare skede. Därför anges byggrätt med största byggnadsarea i procent per fastighet. Tanken är att handel tar mindre andel än hälften av det som byggs i kvarteret. Det kan inte regleras med max BYA därför att handel i det här fallet är områdeskomplement d v s inte livsmedelsbutik.

Korsprickad mark

Planbestämmelsen korrigeras.

Parkering

Planbestämmelsen medger bara markparkering. Det finns kraftledningar på den delen av fastigheten samt underjordiska ledningar. Därför har man valt punktprickad mark. 20 meter horisontalt från kraftledningen får ej bebyggas. 10 meter horisontalt från kraftledningen får inte markparkering anordnas.

Bullerskärm

Samfällighetsförening ansvarar för att bygga och underhålla bullerskärm. Det finns inga specifika utformningskrav kring färg och form. Bostäder kan inte tas i anspråk innan bullerskärmarna är byggd. Annars uppfylls inte kravet för godkända bullernivåer.

”Natur ska bevaras i obebyggda delar av kvarteret.” är borttagen från planbestämmelsen. Det finns inga naturvärden inom kvartersmark, som skulle behöva bevaras.

Övrigt

Trafikverkets planering för korsningsområdet är inte påbörjat än. Det är oklart hur mycket utrymme korsningsområdet kräver. Nockhöjden kommer att utredas närmare. Flyghinderhöjden utreds.

13. Tekniska verken i Kiruna AB, 2021-02-04

PLANBESKRIVNING

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Miljöförhållanden

Vattenförekomster

I Tuolluvaaras bostadsområden som ligger väster och norr om detaljplaneområdet finns ett kommunalt dagvattennät, men det finns inga kommunala dagvattenledningar söder om E10.

Detaljplaneområdet ligger utanför verksamhetsområdet för kommunalt VA, anslutning till kommunalt VA kan ske via avtal. Se mer info under rubrik ”Vatten och avlopp”.

Risk och säkerhet

Skred

Slamytan kan uppge luktolägenhet och kan komma att utökas i framtiden.

Lukt

Enligt Boverkets gamla publikation ”Bättre plats för arbete” är riktvärdet för skyddsavstånd från bostäder till ett avloppsreningsverk av Kirunas storlek 1 000 m (> 20 000 pe).

Idag är hela avloppsreningsverket överbyggt och väldigt få klagomål avseende luktolägenhet inkommer. Vid en utbyggnad av fler processteg och om annan slambehandling blir aktuell kan luktolägenheten öka i området. Luktolägenhet kan även uppstå vid transporter till och från avloppsreningsverket.

Bebyggelseområden

Norr om E10

Förutom de kommunala VA-huvudledningarna som går öster om planområdet finns det även dubbla kommunala dricksvattenledningar som följer norra sidan av E10 och som behöver tas hänsyn till vid bebyggelsen av planområdet. Ledningarna får inte komma till skada, byggas över eller på andra sätt förhindras nödvändigt underhåll.

Söder om E10

Det går en kommunal spillvattenledning efter Reningsverksvägen. Flygplatsen (Swedavia) har sin förbindelsepunkt för spillvatten vid korsningen Flygfältsvägen/Reningsverksvägen. TVAB har ingen kännedom om hur ledningen är dragen från förbindelsepunkten fram till flygplatsen.

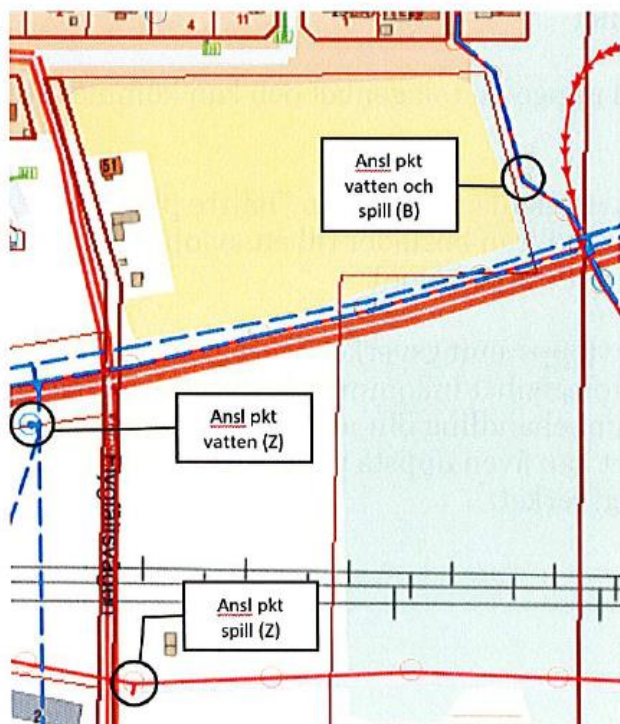
Teknisk försörjning och konsekvenser

Vatten och avlopp

Rättelse: Detaljplaneområdet ligger utanför verksamhetsområdet för kommunalt VA.

Det finns inga kommunala VA-huvudledningar efter Tuolluvaaravägen, varken till väster eller norr om planerat bostadsområde. Det finns inte heller några kommunala VA-huvudledningar efter Flygfältsvägen.

Anslutning till kommunalt VA kan ske via avtal. Anslutningspunkt för kommunalt VA (dricksvatten och spillvatten) anvisas vid befintliga kommunala huvudledningar. Bostadsområdet kan anslutas vid ledningarna som går öster om planområdet. Verksamhetsområdena söder om E10 behöver två separata anslutningspunkter. Vatten ansluts vid befintlig vattenmätarkammare och spill vid ledningen efter Reningsverksvägen, se placeringar på bild nedan.

Kommunala dagvattenledningar finns inte anlagda i området. Dag/dränvattnet behöver därför omhändertas på den egna fastigheten och får inte anslutas till spillvattennätet.

Även fastighetsägarna för verksamhetsområdena (Z) behöver bilda en gemensamhetsanläggning (GA) för de ledningar som används gemensamt från förbindelsepunkten fram till sin byggnad. Fastighetsägarna ansvarar för och bekostar bildandet av GA.

Fastighetsägarna äger, ansvarar och bekostar ledningar från förbindelsepunkt till den egna byggnaden samt sköter drift och underhåll av dessa. Om ledningarna passerar annans fastighet åligger det fastighetsägarna att ansöka och bekosta nödvändiga servitut. Ev pumpning av avlopp utförs och bekostas av fastighetsägarna.

Energi

Lägg till följande information: *"Kontakta Kiruna Kraft AB för en offert om fjärrvärmeanslutning är ett tänkbart alternativ."*

Saknas egen rubrik för Gemensamhetsanläggning

Sista stycket under rubrik *"Snöhantering"* känns bättre att lägga under en egen rubrik, tex *"Gemensamhetsanläggning"* eller med någon liknande titel. Stycket inleds med: *"Ifall bostadsområdet exploateras så att det bildas en gemensamhetsanläggning..."*

Saknas rubrik för Renhållning

Planbeskrivningen saknar beskrivning om hur avfall ska hanteras inom detaljplanen. Detta bör läggas till under avsnittet *"6.10 Teknisk försörjning och konsekvenser"* med en egen underrubrik.

Insamling av mat- och restavfall sköts av Kiruna kommuns renhållare, Tekniska Verken, genom tvåkärllssystem. Krav på fastighetsnära insamling av förpackningar börjar gälla 2023. Det är i dagsläget oklart hur denna insamling kommer utformas, men ett eller flera kärl avsedda för denna insamling vid fastigheten är trolig, alternativ kvarternära insamlingslösning. Insamling av förpackningar är ett producentansvar. Returpapper blir ett kommunalt ansvar från och med 2022. Insamling av returpapper ska ske genom lättillgängliga insamlingsplatser. Tekniska Verken utreder hur det nya ansvaret ska efterlevas.

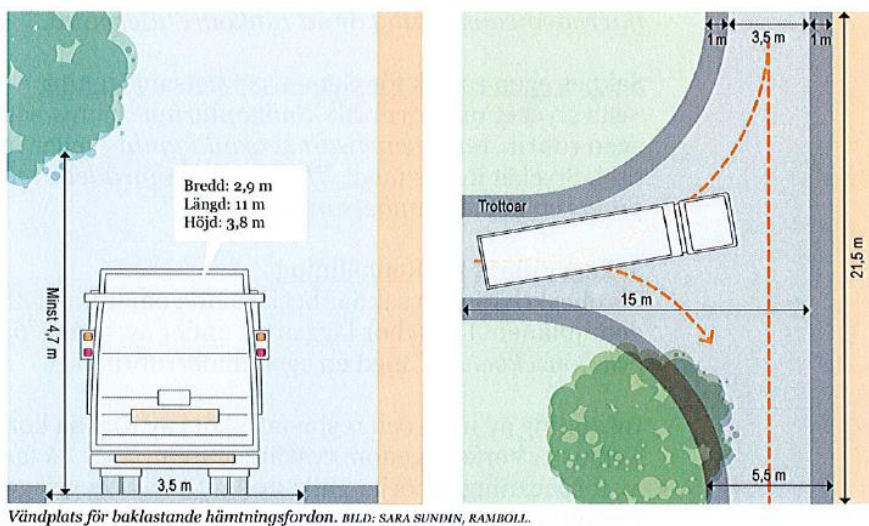
Vid ny- och ombyggnation av avfallsutrymmen ska Avfall Sveriges "Handbok för avfallsutrymmen" (2018) följas. Handboken reglerar lagkrav samt rekommendationer för transport, förvaring och dimensionering av avfallsutrymmen. Detta gäller eventuella kvarternära insamlingslösningar för villor eller avfallsutrymmen för företag eller flerfamiljshus.

Särskilt om transportvägar

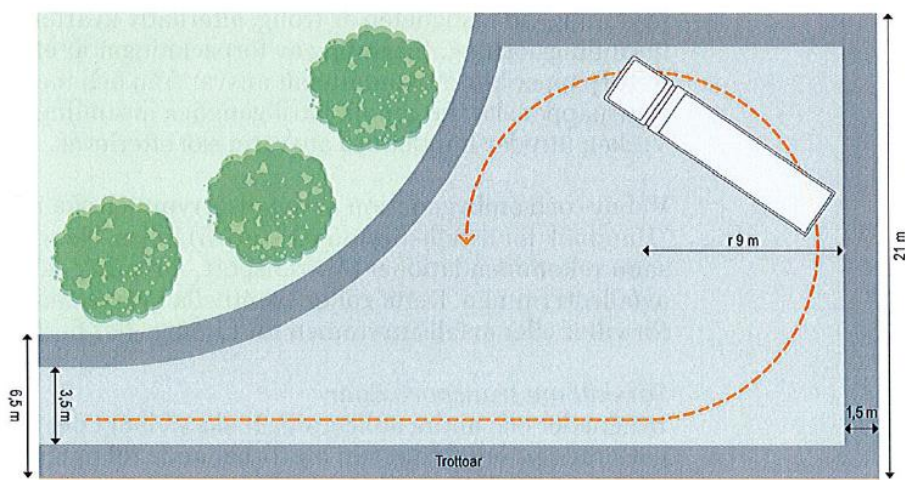
Byggnader och andra anläggningar ska så långt det är praktiskt möjligt vara placerade på ett sådant sätt att förhållande till omgivande mark att transporter och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.

Hämtningsfordon ska inte framföras på gång- och cykelbana. Transportvägar ska ha den bärklasshet som krävs med avseende på hämtningsfordonens tyngd, men minst bärighetsklass 2. Vaghållaren ska tillse att det är korrekt skyltning och god framkomlighet.

Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningar framkommer. Om parkering tillåts ska vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, men vara minst 3,5 meter. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden. Transportvägar (inkl. garage, portiker eller andra platser där hämtningsfordon ska framföras) ska ha en fri höjd på 4,7 meter. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden. Återvändsgator ska ha vändmöjlighet för hämtningsfordon, t.ex. i form av vändplats eller trevägskorsning. Vändmöjlighetens mått ska anpassas efter vilken typ av hämtningsfordon som ska användas.

Vändplats för baklastande hämtningsfordon. BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

Alternativ vändplats till figur 10 för baklastande hämtningsfordon. BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

GENOMFÖRANDE

Organisatoriska frågor

Tidplan

Tidplanen behöver justeras då samrådshandlingarna kom ut först i januari 2021. Inga kommunala VA-ledningar kommer att anläggas då anslutning sker vid befintliga kommunala huvudledningar.

Kommunal teknik

Se kommentar under rubrik "Tidplan".

Ekonomiska frågor

Ändra följande meningar: *"Investeringar till vatten och avlopp gör VA-kollektivet. Investeringen täcks av Anläggningsavgift utgår enligt gällande VA-taxa."*

Kommentar: Korrigeringar, justeringar och tillägg görs enligt yttrandet.

Ytan/ytor för slammet kommer att försvinna i framtiden (förmodligen innan detaljplaneområdet byggs.) i samband med reningsverkets utveckling. Slamhantering med HTC-processen kommer att minimera luktolägenheten. Transporter kommer inte att passera bostadsområdet.

Dricksvattenledningar placeras på naturområdet utanför kvartersmark. Planbeskrivningen kompletteras med ledningskartan och information av osäkerhet i spillvattenledningen. Planbeskrivningen korrigeras med att området är utanför verksamhetsområdet för kommunalt VA. Planbeskrivningen tydliggörs med beskrivning av anslutningspunkter och information om fastighetsägarnas skyldigheter.

Planbeskrivningen kompletteras med Kiruna Krafts kontaktuppgifter under "Energi". Behov för gemensamhetsanläggning utreds vidare. Renhållning läggs i planbeskrivningen som en egen rubrik. Information om renhållning kompletteras. Sophämtning kommer att anordnas så att det kommer att gå att lösa från gatuområden. Tidplanen och texten under "Ekonomiska frågor" korrigeras.

14. Lantmäteriet, 2021-02-04

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

SAKNAS INFORMATION OM VILKA REKOMMENDATIONER SOM ANVÄNDS

I planbeskrivningen saknas information om vilka gällande rekommendationer som kommunen använt sig av. Därför förutsätter Lantmäteriet att kommunen använt sig av rekommendationerna som gällde innan 1 oktober 2020. Yttrandet är fortsatt baserat på detta antagande.

HUVUDMANNASKAP

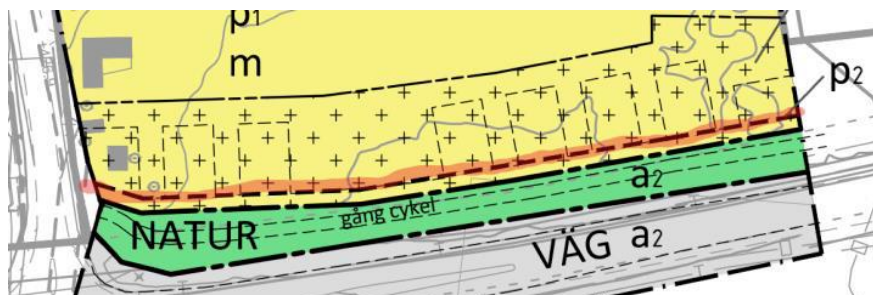
Lantmäteriet ställer sig frågan om VÄG a2 och GATA a1 har tilldelats fel administrativ bestämmelse i plankartan. Område VÄG som har fått den administrativa bestämmelsen a2 (enskilt huvudmannaskap) utgörs idag av allmän väg. Vägar som avsätts med enskilt huvudmannaskap (a1) presumeras i framtid förvaltas av en gemensamhetsanläggning, och i det fall Trafikverket innehar vägområdet med vägrätt blir huvudmannaskapet sekundärt, varför huvudmannaskapsfrågan aktualiseras den dag vägrätten upphör. Därför torde det vara lämpligare att denna väg har kommunalt huvudmannaskap.

Område NATUR med gång- och cykelväg borde också, med hänsyn till läget, förvaltas på ett mer ändamålsenligt sätt med ett kommunalt huvudmannskap.

OTYDLIG PLANKARTA

Plankartan saknar fastighetsbeteckningar och redovisning av befintliga ledningsrätter är otydlig. Det är viktigt att fastighetsbeteckningar och befintliga rättigheter redovisas på ett tydligt sätt för att göra det lätt för den som är berörd av planen att hitta respektive fastighet på plankartan.

Lantmäteriet kan inte hitta någon information om vad nedan rödmarkerad linje utgör i plankartan. Linjen skulle kunna uppfattas som egenskapsbestämmelse, men eftersom det redan finns en annan gräns som heter egenskapsgräns upplevs denna gräns som otydlig och svårtolkad.

Lantmäteriet uppmärksammar att plankartan pekar ut ett område för gång- och cykelväg på område NATUR. Är detta menat att uppfattas som egenskapsbestämmelser inom naturområdet? I sådant fall behöver en sådan egenskapsbestämmelse tydliggöras med en planbestämmelse. Linjen kan även tolkas som en illustrationslinje och bör därför ses över. Lantmäteriet avråder från att illustrera föreslagna gång/cykelvägar samt kommande busskurier i plankartor. Anledningen till detta är att plankartan bör förbehållas för de juridiskt gällande planbestämmelserna. I många fall finns det behov av att illustrera möjlig framtida bebyggelse, men istället bör då antingen en särskild illustrationskarta upprättas eller illustrationen redovisas i planbeskrivningen. Gulmarkerat område i bild nedan saknar egenskapsbestämmelser. [Bilden saknas.]

PLANKARTAN FÖLJER INTE BOVERKETS REKOMMENDATIONER

Lantmäteriet noterar att kommunen har blandat användningsbestämmelser och egenskapsbestämmelser B, Z J och G. Detta måste rättas till. Bestämmelserna g, l och u står angivna som egenskapsbestämmelser i detaljplanen. Dessa är dock administrativa bestämmelser.

Planbestämmelser som står utanför planområdet behöver redovisas med ruta och en pil som pekar in på det område där de ska gälla.

Formulering av bestämmelsen för korsmarken följer inte Boverkets rekommendationer.

Upphävande av strandskydd har getts planbestämmelsebeteckning "strandskydd". Ingen beteckning "strandskydd" kan återfinnas på plankartan. Lantmäteriet tolkar det dock som att bestämmelsen ska gälla inom hela planområdet. I sådant fall ska bestämmelsen inte ha någon beteckning. Detsamma gäller för bestämmelse om genomförandetid som inte heller ska anges med beteckning eftersom den gäller hela planen.

Lagstöd för respektive planbestämmelse saknas/redovisas inte i anslutning till planbestämmelserna och måste därför ses över.

U-områdena ska vara avgränsade med administrativa bestämmelser alternativt en kombinerad egenskaps och administrativ gräns.

SKA EXPLOATERINGSAVTAL TECKNAS?

I planbeskrivningen framgår inte om något exploateringsavtal ska tecknas, men för Lantmäteriet förefaller det som en sådan situation där det är vanligt att exploateringsavtal tecknas. Om avsikten är att sådant avtal ska tecknas ska kommunen enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen.

Ifall det är aktuellt, använd gärna handboken "Lantmäterimyndighetens roll i planeringsprocessen, Handbok 5 kap. 15 och 22 a §§ PBL" som stöd ang. lagstiftningens krav när ni kompletterar planhandlingarna ang. exploateringsavtal.

Delar av planen som bör förbättras

INLÖSEN AV ALLMÄN PLATS

Det saknas information i planhandlingarna angående inlösen av allmän plats. Handlingarna bör förtydligas så att det framgår att kommunen med stöd av detaljplanen har rätt att lösa in den allmänna platsen utan överenskommelse med den berörda fastighetsägaren samt att fastighetsägare har rätt att begära inlösen av sådan.

U-OMRÅDE OCH BEFINTLIG LEDNINGSRÄTT

Inom planområdet går en befintlig ledningsrätt för avloppsledningar. Eftersom ledningsrätterna inte redovisats i plankartan är det svårt att se om U-område täcker befintliga ledningsrätter. Lantmäteriet vill därför påminna att ledningsdragningen för allmänna ändamål kan bli planstridig om de ligger på kvartersmark utan avsatt U-område.

Kommentar: Rekommendationer innan 1 oktober 2020 används. Information kompletteras i planbeskrivningen.

Huvudmannaskap har blivit felaktig på plankartan. Det korrigeras. Naturområdet ska vara enskilt huvudmannaskap. Kommunen är inte huvudman för allmän platsmark i planområdet. Gång- och cykelvägen tas bort från plankartan. Om gång- och cykelväg senare utförs kommer förändringar i huvudmannaskapet tas plats. Vägområden E 10 och Flygfältsvägen har statligt huvudmannaskap. Gemensamhetsanläggning läggs till på Reningsverksvägen.

Plankartan tydliggörs gällande fastigheter och rättigheter. Den streckade linjen visar ungefärlig placering av bullerskärm (p2). Textförklaringen placeras vid linjen.

Planbestämmelsernas hierarki och planbestämmelser på plankartan korrigeras och tydliggörs. Lagstöden anges. Bestämmelserna g, l och u är lagt till som administrativa bestämmelser. Planbestämmelsen för korsmarken är korrigerad. Strandskydd och genomförandetid är korrigerade. Markägaren förhandlar med flera olika aktörer. Inga avsiktsavtal eller exploateringsavtal är framtagna. Information om inlösen av allmän plats kompletteras i planbeskrivningen.

15. Gabna sameby, 2021-02-05

Gabna sameby motsäger sig att området detaljplaneläggs enligt förslag med hänvisning till att planen kommer innebära påtaglig skada för rennäringen och områden av riksintresse för rennäringen. Det aktuella planområdet kommer påverka Gabna samebys enda möjlighet att flytta förbi Kiruna stad, på ett sätt som kan få till konsekvens att flyttning till vinterbetesmarkerna omöjliggörs.

Att Kiruna kommun föreslår att detaljplanen upprättas utan att någon miljökonsekvensbeskrivning görs och att det inte framgår av handlingarna att riksintresse för rennäringen påverkas är i strid med gällande lagstiftning. I ärendet saknas en motiverad miljöbedömning om planens påverkan på motstående intressen. Planen kommer få betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning måste upprättas.

För att förstå markens betydelse för renskötseln i området krävs information och kunskaper om hur samebyn bedrivit, bedriver och avser att bedriva sin renskötsel och hur områdets funktion, både på lång och kort sikt, inverkar på samebyns renskötsel som helhet. Planhandlingarna måste därför innehålla en utförlig och detaljerad fördjupad beskrivning av samebyns samlade markanvändning och vilka konsekvenser som planen medför.

Av 3 kap. 5 § miljöbalken framgår att områden som har betydelse för rennäringen så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande (första stycket). Om området utgör ett riksintresse för rennäringen är kravet i stället att området ska skyddas mot sådana åtgärder (andra stycket). Bestämmelsen ska genom hänvisning i 2 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, tillämpas vid kommunens detaljplaneläggning.

En planbeskrivning ska bland annat innehålla en redovisning av de överväganden som har legat till grund för planens utformning med hänsyn till motstående intressen och planens konsekvenser (4 kap. 33 § första stycket 4 PBL).

Genom Högsta Förvaltningsdomstolens dom den 22 februari 2016 (mål nr 2047-14) är det fastslaget att avgörande myndighet vid sin prövning av den påverkan en verksamhet medför inte bara ska ta hänsyn till den direkta markyta som aktuell verksamhet upptar. Bedömningen ska ske utifrån en samlad bedömning av verksamhetens påverkan i sin helhet inkluderat omkringliggande områden och verksamheter. Även om en åtgärd vidtas utanför riksintresseområdet kan den innebära påtaglig skada på riksintresset och därför vara otillåten. Det avgörande är inte om åtgärden är lokaliserad inom eller utanför det utpekade riksintresseområdet. Det är åtgärdens konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper som ska bedömas (jfr prop. 2985/86:3 s. 117 f.). Det går inte att ange inom vilka avstånd som påtaglig skada kan uppstå. Det beror på det riksintressanta områdets känslighet, störningskällans omfattning och i vilken mån t.ex. topografin påverkar störningens spridning.

En miljökonsekvensbeskrivning ska vid upprättande av detaljplan bl.a. innehålla en beskrivning av miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt och en beskrivning av de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan (6 kap. 12 § miljöbalken). Konsekvenser som behöver utredas avseende påverkan på rennäringen är bl.a.

- Konsekvenser kopplade till de kumulativa effekter som kan uppstå kring området kopplat till den markanvändning som kommunen föreslår i den fördjupade översiktsplanen, inklusive ökad fragmentering av landskapet

- Undvikelseeffekter orsakade av detaljplanens genomförande och den ökade aktivitet i närområdet som kan förmodas ske.
- Beskrivning av och konsekvenser för funktionella samband mellan olika riksintresseområden
- Utvecklad beskrivning och motivering till varför kommunen anser att exploatering av området är viktigare än bevarande av och upprätthållande av nuvarande markanvändning.

Kommentar: Markägaren har kommunicerat med samebyn från slutet av november 2020 och framåt. Kiruna kommun anser att det inte finns ett behov att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Planhandlingarna kompletteras inför granskningen med en mer utförlig och detaljerad beskrivning av samebyns markanvändning och vilka konsekvenser detaljplanen medför. I diskussioner har det uppkommit att ytterligare åtgärder behöver göras för att minska exploaterings påverkan på rennäringen. Tillsammans har man kommit överens om följande korrigeringar på plankartan:

Norr om E10: Ett naturområde med björkar bevaras öster om bostadskvarteret. Då området är bredare än trädraden längs fastigheten ska nya träd planteras. Bostadsområdet är noggrannare reglerat (maximal storlek för byggnadsarea). Nya illustrationer är framtagna.

Söder om E10: Detaljplanen är avgränsad så att planområdet är utanför riksintresse för rennäring. Småindustri är borttagen från båda kvarteren. Drivmedelförsäljning är begränsad så att det bara innehåller obemannade stationer. För att klargöra så innehåller/medger markanvändning verksamheter (Z) **inte** djurhållning eller turistverksamhet.

16. Trafikverket, 2021-03-11

Generellt

Det är svårt att av planbeskrivningen få en tydlig bild av anspråken på transportsystemet som följer av den markanvändning som föreslås då det saknas en trafikutredning. Trafikfrågorna finns beskrivna lite här och där i handlingen. Det hade varit bättre att hålla samman trafikfrågorna under ett avsnitt där trafikprognoser/-alstring, anspråk från olika trafikslag, brister och behov tydligt finns beskrivet samt hur det är tänkt att fungera och vilka effekter man ser av detaljplanen.

Trafikverket anser att det ska tas fram en bullerutredning som säkerställer de resonemang om bullersituationen som förs samt visar att de åtgärder som föreslås är de rätta.

Trafikverkets planer på ombyggnad av E10 med mitträcke och cykelväg kan påverka detaljplanen. Det kan behövas mer mark i anspråk vid en eventuell breddning av vägen, placering av befintliga anslutningar mot vägen kan behöva ändras m.m. Detta kommer att utredas närmare i samband med projekteringen. Vägplan planeras starta under år 2021. Samtidigt pågår planering för ny järnvägsstation där ett av alternativen innebär linjedragning invid detaljplaneförslaget. Val av lokalisering planeras sommaren 2021. Detta sammantaget gör att det vore lämpligt att kommunen avvaktar med att upprätta detaljplan för området tills dessa frågor är lösta.

Specifikt

I kapitel 3 är inte riksintressen för kommunikationer beskrivna. E10 nämns ej som riksintresse, ej heller Flygfältsvägen, varken i karta i figur 2 eller i texten. Flygplatsen finns endast i kartan ej i texten. Trafikverket anser att planbeskrivningen ska kompletteras med detta.

I kapitel 4 beskrivs rennäringens intressen och deras behov av passager av E10. Det är otydligt vilka passager som avses, var de är i kartan. Det skrivs om en passage söder om E10 som blivit allt smalare till följd av ”industriverksamheter och vägövergångar” men att det finns ett annat alternativ söder om E10. Hela stycket är rörigt beskrivet och måste tydliggöras. Rennäringens behov av passager återkommer i kapitel 6.8. Kommunen påtalar där behovet av att Trafikverket väldigt noggrant i samarbete med samebyn projekterar en lösning för passage så att det blir hållbart för rennäringen. Trafikverket är välinformerad om behovet och har en upparbetad dialog med berörda samebyar. Detta kommer att tas om hand inom mitträckesprojektet. För övrigt saknas beskrivning av det projektet i kapitel 6.8.

I kapitel 4 Plandata nämns att trafikmängderna och tung trafik kommer att öka på Flygfältsvägen och i korsningen med E10 till följd av flygplatsens kommersiella utveckling samt Östra industriområdet. Det framgår inte hur mycket trafikmängderna beräknas öka till följd av utvecklingen som pågår. På sidan 24 under avsnittet ”Damm” påstås att trafikmängden (tung trafik) inte är stor på E10 i dagsläget och att man hoppas att den kommer att minska till följd av järnvägstrafiken. Resonemangen om trafiken bör hållas samman på ett konsekvent sätt.

I kapitel 5 pekas ett utvecklingsområde för skotergarage ut. Det ligger utanför planområdesgränsen men det beskrivs att markanvändningen utreds i detaljplanen. Hur planen ser ut för att angöra detta skotergarage och hur det kommer att användas behöver närmare beskrivas för förståelse för hur det är tänkt att fungera tillsammans med annan trafik.

I kapitel 5.2 nämns att det pågående planarbete för ett utökat bostadsområde i Tuolluvaara, norrut från planområdet, är vilande. Det är fördelaktigt att alla kommande anspråk tas med i sammanhanget för att kunna erhålla en helhetsbild av anspråk på trafiksystemet samt brister, behov och lösningar.

På sidan 10 beskrivs Trafikverkets planering för ny järnvägsstation och att aktuell detaljplan inte berörs av alternativen. Detta stämmer inte. Ett av alternativen som Trafikverket presenterade i samrådet av järnvägsplanen hösten 2020 innebär en linjedragning förbi flygplatsen och längs med flygfältsvägen samt station söder om och längs med E10.

Kommunen anser att föreslagen detaljplan utgör en effektiv markanvändning. Bland annat sägs det på sidan 17 att ”När markanvändningar följer redan tidigare etablerade markanvändningar kan exploatering effektiviseras, trafikflöden optimeras och markanvändningar (speciellt industri/verksamheter) kan få

synergieffekter.” Det är otydligt vad som avses med optimering av trafiken och vilka synergieffekter man ser. Detta behöver utvecklas och beskrivas närmare.

På sidan 18 uppges att detaljplanen möjliggör en gång- och cykelväg samt en trafiksäker korsning. Det är bra att detaljplanen ger möjlighet för gång- och cykelväg. Trafikverkets mitträckesprojekt kommer att omfatta en gång- och cykelväg mellan Kauppinen och Kiruna. Exakt var den kommer att ansluta till tätorten klarläggs inom vägprojektet. Kommunen bör ta i beaktande att det kan krävas en planskildhet med E10 för korsande gående och cyklister samt även skoter. Särskilt m a p att den planerade markanvändningen för handel och drivmedelsförsäljning söder om E10 högst troligt kommer att bli en attraktiv målpunkt. Ansvaret för planskildhet ligger delvis hos kommunen p g a den föreslagna etableringen. Kommunen bör genomföra en trafikutredning som grund för att säkerställa att planen tillgodoser de behov av trafikåtgärder som krävs.

I avsnittet om störningar, sidan 21, beskrivs hur bullerproblem ska undvikas. Trafikverket anser att en bullerutredning ska göras som säkerställer de resonemang om bullersituationen som förs samt att de åtgärder som föreslås är de rätta.

Som stöd för bullerberäkningar vill vi hänvisa till denna sida

<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/Planerings--och-analysmetoder/Berakna-och-utreda-buller-och-vibrationer/>

På den sidan finns ytterligare länkar till mer detaljerade uppgifter kring vilken järnvägstrafik som ska användas som underlag till bullerberäkningar.

Här är även en direktlänk till [trafikuppgifter för järnväg T20 och bullerprognos 2040](#)

När det gäller hastigheter i framtiden står det en del kring hur man ska förhålla sig till dessa i rapporten: [Bullerprognoser – vilka trafikuppgifter ska användas som underlag för bullerberäkningar](#)

Bullerfrågan beskrivs också under kapitlet 6.3 Risk och säkerhet. Där uppges att trafikbullret från E10 är betydande – vad innebär detta i bullernivåer (siffror)? Stycket om bulleråtgärder är rörigt beskrivet - carport som skärm eller bullerskärmar? Både och? Hur görs skillnaden mellan skärm och plank? Plank uppges inte vara önskvärt.

Flygbuller uppges vara störande i området men att bullernivåer inte har uppmätts, samt att flygbuller inte är mer störande på detaljplanområdet än de är på områden runtom planområdet. Trafikverket anser att bullernivåerna ska utredas och redovisas. Det är inte acceptabelt att planera för en bullerstörning med motivet att befintliga boende eventuellt redan påverkas av buller över riktvärdena.

På sidan 22, i avsnittet om farligt gods, hänvisas till Trafikverkets riskutredning i samband med vägplan för ny E10 förbi Kiruna nya centrum. Trafikverket har utgått från Länsstyrelsens rekommendationer vid slutsatser om riskavstånd och åtgärder. Kommunen bör göra en egen riskanalys som kopplar till den aktuella geografin.

I avsnittet om ”Damm” på sidan 24 uppges att E10 dammar. Trafikverket känner inte till någon damningsproblematik kopplat till E10 i området för detaljplanen. Påståendet måste underbyggas med mer fakta kring orsakerna till detta.

I kapitlet 6.4 Bebyggelseområden återkommer beskrivning av hur buller kan avskärmas med garagebyggnader och liknande genom olika placeringar och utformning. Om kraven för att bullerproblem ska avhjälpas handlar om särskild placering av byggnader så måste detta säkerställas i plankartan genom bestämmelser. Då behöver det också regleras i plankartan att de uppförs samtidigt med eller före bostadshusen. Trafikverket saknar bullerutredningen som underbygger resonemangen om åtgärder.

Den tillkommande biltrafiken till följd av bostäderna bedöms påverka trafiksäkerheten i närheten av infarten (sidan 25). Vad menas med i närheten av infarten? I korsningen? Och på vilket sätt bedöms trafiksäkerhetsproblem uppstå?

Det kommer att medges att större kvarter söder om E10 avstyckas till mindre fastigheter. Det finns ingen beskrivning av hur dessa fastigheter ska angöras. Trafikverket är restriktiv till nya anslutningar mot Flygfältsvägen. Trafikverket anser att angöringar ska ordnas mot lokalgatan i området.

Kapitel 6.9, första stycket. Det är en konstig formulering om att staten inte är markägare utan huvudman. Skriv hellre att när Trafikverket bygger en väg tar Trafikverket marken i anspråk med så kallad vägrätt. Det innebär att Trafikverket har rätt att använda marken inom vägområdet.

Tredje stycket. Omformulera första meningen och ta bort parentes med namn. Trafikverket och kommunen för regelbundet en dialog om brister och behov i transportsystemet och vad som är mest angeläget. Det är en gemensam syn att det finns upplevda hastighetsproblem i korsningen. Översyn av korsningen kommer att göras i samband med mitträckesprojektet Kauppinen-Kiruna.

Sidan 33, avsnittet ”vatten och avlopp”. Markavrinning måste tas om hand av kommunen, inom planen. De statliga vägarnas diken är inte tillgängliga för att lösa för kommunens planerade etablering. Trafikverket anser att en dagvattenutredning bör göras för att avrinningen ska kunna hanteras på lämpligt sätt.

Kapitel 7.1 Organisatoriska frågor. Bullerskydd. Här anges att bullerskydd ska beskrivas senast på bygglovsansökan. Hur bullernivåer

ska klaras måste utredas tidigare och säkerställas i plankartan. Det räcker inte med att ange att bullernivåer inte får överstiga riktvärdena. Det måste säkerställas i detaljplaneskedet att det också är möjligt. I det fallet det ställs krav på särskild placering, byggnadsteknik etc. ska detta säkerställas genom reglering i plankartan.

Kapitel 7.3 Ekonomiska frågor. Trafikverket kommer inte att lösa in några markområden som vägen och gator tar i anspråk. Trafikverket har sedan tidigare tillgång till marken med så kallad vägrätt.

Kapitel 7.4 Tekniska frågor. Det uppges att inget kommunalt dagvattennät finns inom området utan dagvattnet leds vidare via öppna diken efter vägarna eller omhändertas lokalt på den egna fastigheten. Planen kommer att medföra hårdgörande av ytor med ökad markavrinning till följd. Omhändertagande av dagvattnet måste lösas av kommunen inom planen. De statliga vägarnas diken är varken avsedda eller dimensionerade för att hantera tillkommande etablerings behov av avvattning.

Kommentar: Trafiken är beskriven i kapitel ”Gator, trafik och konsekvenser”. Bullerutredning är framtagen och beskriven i planbeskrivningen under kapitel 6.3 Miljöförhållanden.

Det är bra att ha kännedom om Trafikverkets planer att projektera korsningsområdet. Det kommer att beskrivas i planbeskrivningen. Vägrätten (35 meter bredd) är inte centrerad på den befintliga vägen. Om vägrätten behöver utökas i framtiden kommer utökningen förmodligen ske norrut. Därför behövs naturområdet i detaljplanen utökas. Efter utökningen kommer det finnas 10 meters buffert mellan befintlig vägrätt och kvartersmark. På den ytan är dagvattenhantering möjligt.

Järnvägsalternativ (Flygfältvägen) är inte längre aktuell. Andra alternativ utreds vidare.

Riksintressen för kommunikationer är lagt till i planbeskrivningen. Flygplatsen är också nämnd i texten. Kapitel om riksintresse för rennäring är omstrukturerat, korrigerat och justerat. Passager finns på kartor, men beskrivs tydligare i planbeskrivningen.

Information om damm tas bort. Trafikmängder för prognos-år 2040 är tillagt i planbeskrivningen. Fördjupad översiktsplan medger skotergarageområdet utanför detaljplanområdet. Planbeskrivningen beskriver översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen i närheten av detaljplanen. Därför är skotergarage nämnt.

Beskrivning om en effektiv markanvändning utvecklas. Flera enstaka påståenden är korrigerade eller borttagna. Beskrivningen om bullerskydd i planbeskrivningen utvecklas. Bullerskärm ska vara bebyggt innan bostäder tas i anspråk. Texten om inlösen markområden justeras.

Trafikverkets riskutredning för farligt gods används som underlag till detaljplanen. Den tolkningen har Länsstyrelsen godkänt.

Planområdet är minskat. Huvudmannaskap är korrigerat. Diken längs E10 används inte för dagvattenhantering av kvartersområdet. Texten om dagvattenhantering läggs till.

Kommunledningsförvaltningen
Stadsbyggnadsavdelningen
2021-03-30

Samuel Falk
Planhandläggare
Kiruna kommun

Aleksiina Toivanen
Planarkitekt
Konsult

Bilaga: Länsstyrelsens yttrande